

# *Yhteistyöllä hyvää ympäristöä*

MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAKI 2000



## Sisältö

Uusi maankäyttö- ja ..... 3  
rakennuslaki

Kaavoitus vaikuttaa jokaisen ..... 4  
elinympäristöön

Tavoitteena aito vuorovaikutus ... 6  
ja yhteistyö

Kaavoitus etenee ..... 7  
- tule mukaan heti alussa

Saanko luvan ..... 10

Yhteystietoja ..... 11



# Uusi maankäyttö- ja rakennuslaki

*“Tämän lain tavoitteena on järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää kehitystä.”*

*“Tavoitteena on myös turvata jokaisen osallistumismahdollisuus asioiden valmisteluun, suunnittelun laatu ja vuorovaikutteisuus, asiantuntemuksen monipuolisuus sekä avoin tiedottaminen käsiteltävinä olevissa asioissa.”*

Maankäyttö- ja rakennuslaki 1 §

Uusi maankäyttö- ja rakennuslaki vahvistaa kuntalaisen ja asukkaan asemaa kaavoituksessa. Laki parantaa mahdollisuuksia saada tietoa, seurata kaavoitusta ja osallistua. Laki tulee voimaan vuonna 2000.

Lakiin sisältyy uusi käsite: osalliset. Osallisia ovat kaavoitettavan alueen maanomistajat ja asukkaat. Osallisia ovat kaikki muutkin, joiden oloihin kaava vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee. Kaikilla heillä on oikeus saada tietoa kaavan valmistelusta ja osallistua kaavan valmisteluun.

Aidon vuorovaikutuksen aikaansaaminen edellyttää kaikkien osapuolten - osallisten, kunnan virkamiesten ja luottamushenkilöiden - välistä avointa tiedonvaihtoa, yhteisen kielen ja tiedollisen tason hakemista sekä kaava-suunnitelmien ymmärrettävyyden parantamista.

Kuntien itsenäinen päätösvalta kaavoituksessa lisääntyy. Kuntien ei tarvitse enää alistaa kaavoja valtion viranomaisten vahvistettaviksi. Samalla laki velvoittaa kuntaa huolehtimaan osallistumisen järjestämisestä ja yhteistyöstä eri osapuolten kanssa.

Valtion viranomaisella on edelleen oma vastuunsa maankäytön kehittämisestä, mutta sen rooli painottuu yhteistyöhön ja neuvotteluihin entisen valvonnan sijaan. Alueellinen ympäristökeskus seuraa maankäytön suunnittelua. Se voi myös puuttua kunnan kaavoitukseen etenkin silloin, kun kyseessä on valtakunnallisesti merkittävä asia.

Maankäyttö- ja rakennusasetus antaa lakia tarkempia säännöksiä alueiden käytön suunnitteluun ja rakentamiseen.



Kuva: Jussi Rautsi



Kuvat: Jukka Mykkänen

# Kaavoitus vaikuttaa jokaisen elinympäristöön

Kaavoituksessa suunnitellaan ja päätetään, mihin rakennetaan asuinalueita ja työpaikkoja, katuja ja teitä, mihin sijoitetaan kauppoja, muita palveluja ja puistoja. Kaavoissa päätetään myös siitä, mitkä alueet jätetään rakentamatta. Kaava sovittaa yhteen eri osapuolten toiveita ja tarpeita.

Kaavoituksen painopiste on nykyisin rakennetuilla alueilla. Siksi se koskettaa monia ihmisiä.

## Kaavoja laativat maakunnan liitot ja kunnat

Kaavajärjestelmään kuuluvat maakuntakaavat, yleiskaavat ja asemakaavat. Maakunnan liitto laatii maakuntakaavan. Kunta laatii ja hyväksyy yleiskaavat ja asemakaavat. Kaavajärjestelmää täydentää kuntien mahdollisuus laatia yhteinen yleiskaava. Yhteisessä yleiskaavassa kunnat voivat suunnitella esimerkiksi kaupunkiseudun liikennettä, asuntojen ja työpaikkojen tai kaupan suuryksiköiden sijaintia.

Valtioneuvostolla on oikeus hyväksyä valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita. Ne ohjaavat osaltaan maakuntien ja kuntien kaavoitusta. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet voivat koskea esimerkiksi kansallista kulttuuri- tai luonnonperintöä taikka sellaisia aluerakenteen ratkaisuja ja sellaisia alueiden käyttöä, liikenne- ja energiaverkkoa koskevia ratkaisuja, joilla on kansainvälinen tai maakuntaa laajempi merkitys.

Kullakin kaavalla ratkaistaan sille kuuluvia tehtäviä. Maakuntakaavassa käsitellään maakunnan kannalta keskeisiä asioita, yleiskaava keskittyy kunnan tai kunnan osan maankäytön suunnitteluun ja asemakaava lähiympäristön suunnitteluun. Yhdessä ne vaikuttavat siihen, millaiseksi ympäristö ja arkielämä muodostuvat: millaisia ovat asuntoalueet ja millaista niissä on asua, millaisiksi muodostuvat työ- tai kauppamatkat tai mistä löytyvät palvelut ja ulkoilumaastot. Kaavoilla voidaan myös ehkäistä ympäristöhaittoja.

## Kaavojen sisältövaatimukset ovat vaikuttamisen kulmakivi

Lain tavoitteena on turvallinen, terveellinen, viihtyisä, sosiaalisesti toimiva ja eri väestöryhmien tarpeet tyydyttävä elinympäristö ja yhdyskunta. Kaavoituksessa on huomioitava myös elinkeinoelämän tarpeet. Kaikkia kaavoja koskevia yleisiä tavoitteita ovat muun muassa palvelujen saatavuus, joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen hyvät toimintaedellytykset, luonnonvarojen säästeliäs käyttö, ympäristöarvojen säilyttäminen ja ympäristöhaittojen ehkäisy.

Kaavojen sisältövaatimukset täsmentävät ja konkretisoivat näitä tavoitteita. Sisältövaatimukset ohjaavat maakunnan liittoja ja kuntia niiden laatiessa kaavoja. Ne ovat yksi vaikuttamisen kulmakivistä. Kaikkien kaavojen

tulee täyttää niitä koskevat sisältövaatimukset. Tähän voidaan vedota, kun kaavaa valmistellaan ja siitä päätetään. Kaavasta voi myös valittaa sillä perusteella, ettei se täytä lain asettamia sisältövaatimuksia.

Yleiskaavan sisältövaatimuksissa korostuu muun muassa yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys. Siinä korostuu myös liikenteen, energia-, vesi- ja jätehuollon järjestäminen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla sekä ympäristöhaittojen vähentäminen.

Asemakaavan sisältövaatimukset koskevat lähiympäristön laatua, sen terveellisyttä, turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Lisäksi edellytetään, ettei asemakaavalla heikennetä perusteettomasti kenenkään elinympäristöä.

## Vanhojen kaavojen toteuttamiskelpoisuus arvioidaan

Kaavat vanhenevat. Näkemykset maankäytöstä ja ympäristöstä muuttuvat. Vanhat, toteuttamatta jääneet kaavat eivät aina vastaa nykyisiä käsityksiä hyvästä ympäristöstä. Kunta seuraa kaavojen ajanmukaisuutta ja tarvittaessa muuttaa niitä. Myös kuntalainen voi tehdä aloitteen kaavan muuttamisesta.

Uuteen lakiin sisältyy erityinen menettely vanhojen, yli 13 vuotta voimassa olleiden, asemakaavojen ajanmukaisuuden arvioinnista.

## Suurmyymälöiden sijoituksessa on uudet pelisäännöt

Kaupan rakennemuutos on viime vuosina muuttanut suomalaisten arkea ehkä enemmän kuin mikään muu yksittäinen asia. Lähikauppojen vähentyminen ja keskustapalvelujen heikentyminen on saattanut väestöryhmät eriarvoiseen asemaan. Erityisesti autottomien perheiden ja vanhusten kaupassakäynti on vaikeutunut.

Laki antaa kunnille ja maakunnan liitoille uusia välineitä suuryksiköiden sijainnin ohjaamiseen. Se myös velvoittaa niitä ottamaan huomioon eri väestöryhmien tarpeet. Palvelujen saatavuus kuuluu kaavojen sisältövaatimuksiin. Tavoitteena on ohjata suuryksiköt keskustoihin ja alueille, joissa ne palvelevat myös lähikauppoina.

Uuden lain mukaan yli 2000 kerrosneliömetrin suuruisen vähittäiskaupan myymälän saa keskustojen ulkopuolella rakentaa vain sitä varten asemakaavassa varatulle alueelle. Tämä ei kuitenkaan koske paljon tilaa vaativien erikoistavaroiden myymälöitä, kuten auto- ja huonekalumyymälöitä.

## Kansallisessa kaupunkipuistossa nykypäivä kohtaa perinteen

Kansallisten kaupunkipuistojen tavoitteena on turvata kansallisesti merkittävien laajojen puisto-, virkistys- ja viheralueiden muodostamia kokonaisuuksia kaupunkiseuduilla. Näitä voisivat olla esimerkiksi Turun Ruissalo tai Hämeenlinnan Aulanko. Kansalliset kaupunkipuistot olisivat juuri niitä alueita, jotka myös kaupunkilaiset kokevat arvokkaiksi ja tärkeiksi.

Aloite kansallisen kaupunkipuiston perustamisesta lähtee kunnasta. Puiston perustamisesta päättää ympäristöministeriö.



Esimerkki siitä, millaiselta uusi maakuntakaava saattaa näyttää. Esimerkkinä Päijät-Hämeen liiton kokeiluprojekti. Maakunnan liitto laatii ja hyväksyy maakuntakaavan. Ympäristöministeriö vahvistaa sen.



Yleiskaava on kunnan kaava, jonka sisältövaatimuksissa korostuu muun muassa yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys.



Asemakaavan sisältövaatimukset koskevat muun muassa lähiympäristön laatua, sen terveellisyttä ja turvallisuutta.

# Tavoitteena aito vuorovaikutus ja yhteistyö



Kuvat: Sipoon kunta

*“Kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdistta, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehtoista tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (osallinen), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.”*

Maankäyttö- ja rakennuslaki 62 §

Maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteena on avoin ja vuorovaikutteinen kaavoituskäytäntö. Kuntalaisille, maakunnan asukkaille ja muillekin, joita kaavoitus koskee, tarjotaan mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun alusta asti. Osallistumalla kansalaiset saavat mielipiteensä ja näkemyksensä suunnittelijoiden tietoon. Myös luottamushenkilöt saavat riittävän aikaisin tietoa kansalaisten näkemyksistä omaa päätöksentekoaan varten. Avoin tiedottaminen, osallistuminen ja vuorovaikutus on saanut tuekseen uusia välineitä ja menettelyjä, kuten osallistumis- ja arviointisuunnitelman.

Avoimen ja vuorovaikutteisen suunnittelun onnistuminen edellyttää eri osapuolilta aikaisempaa avoimempaa yhteistyötä ja uusia toimintatapoja. Laki korostaakin viranomaisten yhteistyötä sekä kunnan sisällä että kunnan muiden viranomaisten välillä. Monipuolinen ja laaja asiantuntemus sekä moniarvoisuus päätöksenteossa on tärkeää.

Kaavoituksessa on otettava huomioon monia näkökulmia ja tarpeita. Parhaat ratkaisut syntyvät, kun yhteistyössä ovat alueen asukkaat, maanomistajat, kansalaisjärjestöt, suunnittelijat, virkamiehet ja muut eri alojen asiantuntijat. Raskaita muutos- ja valitusprosesseja ei tarvita, kun yhteistyö alkaa jo kaavan lähtökohtien määrittelystä ja tavoitteiden asettelusta.

# Kaavoitus etenee

## - tule mukaan heti alussa

### **Kaavoituskatsaus kertoo, mitä kunnassa kaavoitetaan**

Kunta tekee kerran vuodessa kaavoituskatsauksen. Siinä kerrotaan, mitä kaavoja on tekeillä. Katsauksesta saat kokonaiskuvan kunnan suunnittelusta ja tiedon omaa asuinaluettasi koskevista hankkeista.

### **Osallinen on uusi käsite**

Osallisilla tulee olla mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun ja sen vaikutusten arviointiin. Osallisia ovat alueen maanomistajat ja asukkaat sekä muut, joiden oloihin kaava vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee. Yhteisöjä ovat muun muassa asukas- ja ympäristöyhdistykset tai kylätoimikunnat.

### **Osallisia ovat kaikki, joihin kaava vaikuttaa**

Kunta laatii osallistumis- ja arviointisuunnitelman kaavoituksen alkaessa. Siinä esitellään kaavoituksen kohde. Siinä kerrotaan, miksi kaavoitukseen on ryhdytty ja mihin kaavoitus vaikuttaa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma kertoo myös, miten voit seurata kaavan valmistelua ja osallistua sen valmisteluun, mitä tilaisuuksia järjestetään ja miten niistä tiedotetaan. Se kertoo myös, miten voit esittää mielipiteesi suunnitelmasta.

Jos osallistumis- ja arviointisuunnitelma on mielestäsi puutteellinen, keskustele asiasta kunnan kaavoittajan kanssa. Tarvittaessa voit ottaa yhteyttä myös alueelliseen ympäristökeskukseen ja esittää asiasta neuvottelua. Tämä on tehtävä ennen kuin kaava on julkisesti nähtävillä. Mikäli myös ympäristökeskus pitää suunnitelmaa puutteellisena, se järjestää asiasta neuvottelun kunnan kanssa. Sinut kutsutaan mukaan neuvotteluun.

### **Kaavoituksen alkamisesta tiedotetaan**

Kunta tiedottaa kaavoituksen alkamisesta. Tässä yhteydessä kerrotaan myös osallistumis- ja vuorovaikutusmahdollisuuksista.

Tiedonsaanti on osallistumisen ensimmäinen edellytys. Uuden lain mukaan kunnan tulee tiedottaa kaavoituksesta osallisten tiedonsaannin kannalta sopivilla tavoilla. Kaavoituksen alkamisesta voit saada kotiin kirjeen. Kunta voi myös julkaista ilmoituksen sanomalehdessä tai kertoa asiasta kaavoituskatsauksessa.

### **Osallistuminen räätälöidään hankkeelle sopivaksi**

Osallistumisen ja vuorovaikutuksen muodot suunnitellaan kaavahankkeen mittojen mukaan. Ne ovat erilaisia erilaisissa hankkeissa.

### **Osallistumis- ja arviointisuunnitelma kertoo yhteistyön pelisäännöt**

#### **Siinä kerrotaan...**

- mitä kaavoitus koskee
- mihin sillä pyritään
- mitä vaikutuksia kaavalla on
- miten vaikutuksia arvioidaan
- ketkä ovat osallisia
- miten ja milloin voi osallistua
- miten kaavoituksen kulusta tiedotetaan
- kuka kaavaa valmistelee ja mistä saa lisää tietoa



Kuva: Jukka Mykkänen

Merkittävässä, laajasti vaikuttavissa kaavoissa, joissa on paljon osallisia, tarvitaan myös tätä vastaavia vuorovaikutusmenetelmiä: hyvin järjestettyjä tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia, tapaamisia suunnittelijan kanssa, kaavanäyttelyitä sekä mielipidekyselyjä. Joskus tarvitaan hyvinkin pitkälle vietyä suunnittelu yhteistyötä esimerkiksi pienryhmissä tai tulevaisuusverssaissa, jotka tekevät omia ehdotuksiaan tavoitteista ja kaavaratkaisuista. Pienissä kaavahankkeissa saattavat suunnittelijan kanssa käydyt keskustelut riittää.

### **Kaavan vaikutuksia arvioidaan**

Kestävät ympäristövalinnat edellyttävät, että päätökset perustuvat riittävään tietoon, tutkimuksiin ja selvityksiin ympäristöstä. Vaikutuksia arvioidaan koko suunnittelun ajan kaikilla kaavatasoilla. Painopiste on kaavan suunnittelun alkuvaiheessa, ei jälkiarvioinnissa.

Osallistamalla kaavan vaikutusten arviointiin saat itsekkin tärkeää tietoa kaavasta ja voit arvioida sitä omalta kannaltasi. Osallisten näkemykset vaikutusten merkityksestä ovat puolestaan tärkeää tietoa kaavan laatijalle ja kunnan tai maakunnan liiton päätöksentekijöille, kun he muodostavat kaavasta omaa kantaansa.

Arvioinnin avulla voidaan parantaa kaavojen laatua ja päätöksenteon edellytyksiä. Se auttaa myös käsittelemään erilaisia näkemyksiä ja ristiriitoja sekä punnitsemaan erilaisia vaihtoehtoja.

### **Kunta vastaa muistutuksen tekijälle**

Ennen kuin kunnan luottamuselimet voivat hyväksyä kaavan, kaavaehdotus tulee vielä julkisesti nähtäville. Kunnan jäsenet ja osalliset voivat esittää mielipiteensä kaavasta kirjallisesti. Uuden lain perusteella voit samalla pyytää kunnalta perusteltua vastausta mielipiteeseesi. Sinun on muistettava vain ilmoittaa osoitteesi.

### **Kunta ilmoittaa kaavan hyväksymisestä**

Kunta lähettää tiedon kaavan hyväksymisestä, jos olet sitä pyytänyt. Tämä helpottaa kaavan käsittelyn seuraamista.

### **Muutosta haetaan hallinto-oikeudelta**

Kunnan jäsenet voivat hakea muutosta kaavan hyväksymispäätökseen. Jos kaava ei vastaa laissa esitettyjä sisältövaatimuksia tai menettelytapa on ollut virheellinen, voit valittaa hallinto-oikeuteen. Jatkovalituksen voi tehdä korkeimpaan hallinto-oikeuteen.





Kuva: Sipoon kunta



Kuva: Jussi Rautsi



Kuva: Kuvaliiteri/Ilkka Roitto

Kuva: Jukka Mykkänen



Kuva: Kuvaliiteri/Tero Pajukallio

# Saanko luvan?

Rakentamista, rakennusten purkamista ja maisematöitä ohjataan luvilla. Näillä luvilla vaikutetaan moniin niistä tekijöistä, joista ympäristömme lopulta muodostuu.

## Rakentamiseen tarvitaan rakennuslupa

Rakennuslupaa tarvitaan rakentamiseen ja rakennusten suurempiin korjaus- ja muutostöihin. Pienet rakennushankkeet edellyttävät toimenpidelupaa. Tällaisia ovat muun muassa rakennuksen julkisivun muutos ja maston pystyttäminen. Lupahakemusten vireilletulosta ilmoitetaan naapurikiinteistöjen omistajille ja haltijoille. Uutena käytäntönä on, että luvan hakijan on tiedotettava aikomastaan rakentamisesta rakennuspaikalla luvan hakuvaiheessa.

Rakennusluvan myöntää kunnan rakennusvalvontaviranomainen tai rakennustarkastaja. Viranomaiset valvovat, että rakentamisessa noudatetaan voimassa olevia kaavoja, rakennusjärjestystä ja muita määräyksiä.

Rakentajan on esitettävä lupaa varten yksityiskohtaiset piirustukset, jotka on laatinut ammattitaitoinen suunnittelija. Hakemukseen kuuluu myös asemapiirros istutuksineen sekä leikki- ja autopaikkoineen.

## Rakennuksen purkamiseen tarvitaan lupa tai ilmoitus

Rakennuksen purkamiseen tarvitaan lupa asemakaava-alueella sekä alueella, jolla on voimassa rakennuskielto. Lupa tarvitaan myös muulla alueella, jos yleiskaavassa niin määrätään. Muuten purkamiseen riittää ilmoitus rakennusvalvontaviranomaiselle. Se on tehtävä 30 päivää ennen purkutöitä.

## Maisematyö edellyttää lupaa

Maisematyölupa tarvitaan maisemaa muuttaviin maanrakennustöihin ja puiden kaatamiseen asemakaava-alueella ja yleiskaava-alueella, jos yleiskaavassa niin määrätään. Lupa tarvitaan myös alueella, jolla on kaavan laatimista varten rakennuskielto tai toimenpiderajoitus.

## Joskus riittää kirjallinen ilmoitus

Kirjallinen ilmoitus rakennusvalvontaviranomaiselle voi riittää vähäisiin toimenpiteisiin. Nämä toimenpiteet määritellään kunnan rakennusjärjestyksessä.

## YHTEYSTIETOJA

Tietoja asuinympäristösi liittyvistä kysymyksistä saat parhaiten omasta kunnasta. Kunnan viranomaiset opastavat kaikissa kaavoitukseen, rakentamiseen ja muihin ympäristönmuutoksiin liittyvissä kysymyksissä.

Tietoa saat myös oman alueesi ympäristökeskuksesta. Alueellisia ympäristökeskuksia on 13.

### ***Uudenmaan ympäristökeskus***

Asemapäällikönkatu 14, PL 36, 00521 Helsinki  
Puh. (09) 148 881

### ***Lounais-Suomen ympäristökeskus***

Itsenäisyydenaukio 2, PL 47, 20801 Turku  
Puh. (02) 266 1777

Satakunnan toimipaikka  
Valtakatu 6, 28100 Pori  
Puh. (02) 630 0700

### ***Hämeen ympäristökeskus***

Birger Jaarlinkatu 13, PL 131, 13101 Hämeenlinna  
Puh. (03) 242 0111

Lahden toimipaikka  
Kauppakatu 11 C, PL 29, 15141 Lahti  
Puh. (03) 242 0111

### ***Pirkanmaan ympäristökeskus***

Rautatienkatu 21 B, PL 297, 33101 Tampere  
Puh. (03) 242 0111

### ***Kaakkois-Suomen ympäristökeskus***

Kauppamiehenkatu 4, PL 1023, 45101 Kouvola  
Puh. (05) 7761

Lappeenrannan toimipaikka  
Laserkatu 6, 53850 Lappeenranta  
Puh. (05) 624 3294

### ***Etelä-Savon ympäristökeskus***

Jääkärintie 14, 50100 Mikkeli  
Puh. (015) 1911

### ***Pohjois-Savon ympäristökeskus***

Sepänkatu 2 B, PL 1049, 70101 Kuopio  
Puh. (017) 164 411

### ***Pohjois-Karjalan ympäristökeskus***

Torikatu 36 A, PL 69, 80101 Joensuu  
Puh. (013) 1411

### ***Keski-Suomen ympäristökeskus***

Ailakinkatu 17, PL 110, 40101 Jyväskylä  
Puh. (014) 697 211

### ***Länsi-Suomen ympäristökeskus***

Koulukatu 19, PL 262, 65101 Vaasa  
Puh. (06) 3675 211

Seinäjoen toimipaikka  
Kalevankatu 11-13, PL 156, 60101 Seinäjoki  
Puh. (06) 3675 211  
Kokkolan toimipaikka  
Torikatu 40  
67100 Kokkola  
Puh. (06) 3675 211

### ***Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus***

Isokatu 9, PL 124, 90101 Oulu  
Puh. (08) 315 8300

### ***Kainuun ympäristökeskus***

Kalliokatu 4, PL 115, 87101 Kajaani  
Puh. (08) 616 31

### ***Lapin ympäristökeskus***

Hallituskatu 3, PL 8060, 96101 Rovaniemi  
Puh. (016) 329 4111

Ympäristöministeriön esite elokuu 1999 • Frenckellin kirjapaino Oy. Esite on painettu ympäristömerkin saaneelle paperille.

Kuva: Antero Aaltonen



YMPÄRISTÖMINISTERIÖ  
MILJÖMINISTERIET

Kasarmikatu 25, PL 380, 00131 Helsinki, puh. (09) 19911  
Lisätietoa maankäyttö- ja rakennuslaista:  
[www.vyh.fi/aluekayt/raklaki/index.htm](http://www.vyh.fi/aluekayt/raklaki/index.htm)

